

CPUP «س پ یو پ»: مراقبتهای پیشگیری در کودکان دچار فلج مغزی «CP - cerebral pares» یا با علامت مشابه

فلج مغزی (س پ) نام دربرگیرنده اختلالات حرکتی می باشد که بر اثر آسیب مغزی پیش از دو سالگی رخ می دهد. فلج مغزی علت‌های زیادی دارد و میزان اختلالات حرکتی در این کودکان از فعالیت نسبتاً طبیعی تا ناتوانی شدید حرکتی تغییر می کند.

کودکان دچار فلج مغزی (س پ) اکثراً کشش‌های ماهیچه ای شدیدی در بعضی ماهیچه هایشان دارند در حالیکه سایر ماهیچه های آنها میتواند دچار ضعف باشد. عدم تعادل بین ماهیچه هایی که یک مفصل را خم و راست می کنند میتواند منجر به کوتاهی ماهیچه ها و سفتی و بیحرکتی مفاصل شود. نزد بعضی از کودکان خطر این وجود دارد که مفصل ران آنها بخاطر کشش ماهیچه ای و کوتاهی ماهیچه دچار دررفتگی مفصلی شود. عدم تعادل در ماهیچه های کمر منجر به کجی کمر (skolios) می شود. امروزه روشهای درمانی گوناگونی برای کاهش کشش ماهیچه ای و جلوگیری از سفتی و بیحرکتی مفصلی و دررفتگی مفصل ران وجود دارد ولی مهم اینست که این اقدامات در زمان مناسب به اجرا در آیند تا نتیجه خوبی بدست آید.

از چند سال پیش کلینیک های ارتوپدی و توانبخشی کودکان و جوانان «barn- och ungdomshabiliteringarna» در سوئد با هم در زمینه برنامه مشترک پیگیری درمانی کودکان دچار فلج مغزی (س پ) یا علائم مشابه آن همکاری دارند. از سال 2005 این برنامه از سوی Socialstyrelsen در لیست ثبت کیفیتهای ملی «Nationellt kvalitetsregister» برگزیده شده و سراسر کشور در حال حاضر در «س پ یو پ» شرکت دارد.

مقصود از «س پ یو پ» اطمینان حاصل کردن از یافتن بموقع کودکانی است که خطر قابل ملاحظه کوتاهی ماهیچه ها یا در رفتگی مفصل ران آنها را تهدید میکند. هدف اینست که هیچ کودکی دچار کوتاهی ماهیچه یا در رفتگی مفصل ران نشود، و هر کودکی بتواند به نهایت ممکن کارایی خود دست یابد.

پیگیری براساس برنامه «س پ یو پ» بدین گونه انجام میگردد که تن در مانگر (sjukgymnast) و کاردرمانگر کودک (arbetsterapeut) دو بار در سال کشش ماهیچه ها، توانایی حرکتی و کارایی کودک را تا رسیدن به سن شش سالگی آزمایش می کنند. پس از آن تا بزرگسالی این بررسی سالی یکبار انجام میگردد. درمان در حال اجرا نیز شرح داده میشود. اعمالی که بر توانایی حرکتی کودک تأثیر میگذارند پس از چهار سالگی بوسیله پزشک کودکان توصیف میشود. در این سن است که می توان تشخیص فلج مغزی را تأیید یا رد کرد.

مفاصل ران و کمر کودک به فاصله زمانی های معین مورد آزمایش رادیوگرافی قرار می گیرد. تصمیم به نیاز دفعات رادیوگرافی کودک بوسیله پزشک ارتوپد کودکان پس از بررسی رادیوگرافی اخیر، مقایسه با آزمایشات قبلی و دیدن گزارش تن در مانگر (sjukgymnast) گرفته می شود. معمولاً یک آزمایش سالانه رادیوگرافی مفاصل ران از سن دو سالگی و رادیوگرافی برای کودکان و جوانانی که دچار کجی کمر (skolios) شده اند توصیه می شود.

برنامه «س پ یو پ» تا بحال باعث کاهش بسیار تعداد دررفتگیهای مفاصل ران شده است. بطور قابل توجهی تعداد کمتری از کودکان پس از اجرای این برنامه دچار سفتی مفاصل و کجی کمر شده اند. تعداد عمل های جراحی ارتوپدی برای کوتاهی ماهیچه و سفتی مفصل کاهش یافته است. همکاری بین متخصصین پیرامون کودکان با فلج مغزی از طریق «س پ یو پ» بهتر شده است.

تمامی دانسته های مربوط به معاینات «س پ یو پ» در یک مرکز گرد آوری اطلاعاتی کامپیوتری نگهداری می شود. پزشک در مانگر و تیم توانبخشی کودک میتوانند یک گزارش «س پ یو پ» جامع راجع به هر کودک بدست آورند که پیشرفت و علائم هشدار دهنده احتمالی کودک مورد نظر را نشان می دهد. این مجموعه دانسته ها پایه و اساسی برای انتخاب درمان مناسب در زمان مناسب برای هر کودک می باشد.

مرکز جمع آوری دانسته های نامبرده مشمول قوانین نگهداری اسرار خدمات درمانی و قوانین نظارت بر اطلاعات میشود. مفهوم آن اینست که هنگام مبادله جمع آوری نتایج پیگیریها در گزارشات عمومی هویت کودک مربوطه افشا نمی شود. با مطالعه و تحقیق بر روی دانسته هایی که در مرکز اطلاعات «س پ یو پ» موجود است میتوان به دانش بهتری در مورد تغییرات انواع مختلف فلج مغزی «س پ» با گذشت زمان دست یافت، همچنین در مورد اینکه چگونه روشهای درمانی مختلف بر پیشرفت کودک تأثیر می گذارند.

شرکت در «س پ یو پ» اختیاری است و فرد می تواند هر زمان که اراده کند به مشارکت خود خاتمه دهد.

برای اطلاعات بیشتر در مورد «س پ یو پ» به آدرس اینترنتی www.CPUP.se مراجعه کنید. اطلاعات در مورد لیست کیفیتهای ملی Nationella kvalitetsregister در آدرس اینترنتی www.kvalitetsregister.se موجود است.

Gunnar Hägglund
Överläkare, registeransvarig för CPUP
Ortopedkliniken, Universitetssjukhuset, 221 85 Lund
e-post: gunnar.hagglund@med.lu.se

گوَنار هِگْلوند
پزشک ارشد، مسئول ثبت «س پ یو پ»
کلینیک ارتوپدی بیمارستان دانشگاه لوند

Översättning till persiska (farsi) av:

ترجمه فارسی از:

Amir Ahmadzadeh
Barnläkare, specialist i barnneurologi med habilitering
Barn- och ungdomshabiliteringen Mölndal

امیر احمدزاده
متخصص بیماریهای کودکان
متخصص نورولوژی و توانبخشی کودکان